

O Yıllar

– Lütuf VELİ · 16 Nisan 2012

Yazan: Lütuf VELİ Düzenleyen:Hakime Bal

Karakterler: Nine(Fatma), Kızı(Hacer), Torun(Hacer), Oğul(Mustafa), 1. Asker, 2. Asker, ATATÜRK, Muhtar

I.SAHNE

Eski bir köy evi, Yokluk, yoksulluk kokan, kenarda duran birkaç yamalı yorgan, yatak, birkaç kap kakak, sağ tarafta duvarda asılı bir Kuran, hemen yanı başında eski bir silah, onun yanında asılı bir eski siyah beyaz bir resim. Köşedeki eski minderin üzerinde torunu düşünceli bir şekilde oturmaktadır.Yaşlı nine elinde bastonla içeri girer. Beli bükük yürüyerek, resmin önüne kadar gelir, doğrularak resmi süzer. Bir süre sonra :

Nine: - Hey kurban olduğum Allah'ım, bize bu günleri de gösterdin ya... (Gözünden iki damla yaş süzülür.)

Ardından odaya gelini girer. Yavaşça gelir ve yaşlı kadının koluna girer.

Kızı: - He ya ana kim derdi ki; Anadolu kurtulacak, bunca gavurun elinden. Az çekmedik... Bak hele erkeklerimizi hep verdik de bu savaşa . Sen, ben... (gözü odada sessizce oturan kızına ilişir) Bir de şu yavrucağız kaldık...

Kadınlar derin derin iç çekerler .Oturun genç kız da yavaşça yanlarına gelir ve onlara katılır.

Torun: - Nine burası neresi, biz niye geldik bu yıkıntıların içine , hem babam nerde , niye gelmiyor yanımıza?

Bu sorular kadınları bir daha burkmuş, ağlamamak için kendilerini zor tutarlar...

Anlatıcı: - Öyle ya ikisinin de kocalarına verilmiş sözü vardı. Ağlamayacaklar, dimdik duracaklardı. Onlara cepheye giderken söz vermişlerdi. Nitekim, beli bükülmüş, daha kırkbeşinde nine olmuştu da Fatma ninenin ağladığını gören olmamıştı. Hatta Veli'sinin cepheden ölüm haberi gelince bile. O yetmemiş biricik oğlunu düşman esir almış, ardından kızının kocasının da şehit haberi gelmiş, yine de ağlamamış, diğerlerini metanete çağırmıştı. Ağlamayacaktı; artık savaş bitmiş, yaraları sarma zamanıydı.

Fatma kadın, köyün akıllı başında, az çok okumuş, bilge kişisiydi. Ona Fatmalı diyorlardı. Akıl danıştıyordu herkes. Buraya, köye dönüşünün sebebi; kocası Kara Veli'ye verdiği sözdü. "Eğer dönemezsem, bu savaştan geriye, ocağımı sen tüttüreceksin", demişti. O gencecik daha otuzunda savaşa gönderdiği, iki çocuğunun babası, nerdeydi? Onun bir mezarı var mıydı?

(Bunları düşünüp olduğu yere çöker)

Nine:- Kızım burası bizim evimiz. Bundan gayrı burada yaşayacağız, birbirimize destek olup tüttüreceğiz

ocağımızı. Baban da deden de gelirse, burada bulacak bizi...

Kızı:- Ana artık kabullensen babamın öldüğünü. Sadece babam mı bak. Köyün eli silah tutan tüm gençleri ya öldüler, ya da....(gerisini getiremez, yutkunur)

(Kızı durgun başını eğip düşünür, kafasını kaldırıp, üzgün bir şekilde kızına bakar. O sırada pencerenin dışında tren sesi vardır. Kızı pencerenin kenarına koşar)

Torun:- Ana, ana bak askerler geliyor, babam da içlerinde olmasın

(Heycanla Hacer ve Belgin sahneden çıkarlar... Tekrar boyunları bükük girerler.)

Torun:- Yok yok yine gelmedi babam....(Ağlamaya başlar, ninesine sarılır)

Nne:_ Ağlama kızım dönecekler, baban da deden de... Yeter ki sen inan. Hem biliyor musun Ankara'da kurulan hükümet artık tek tek askerinin listesini çıkarıyormuş, ölenlerin, yaralıların, esirlerin.Dur bakalım bir haber alırız elbet, hem artık Mustafa Kemal gibi bir liderimiz var. O bizi yalnız komaz.

Üçü birden:_ Mustafa Kemal! Kemal'imiz.

II. SAHNE

Yaşlı nine nispeten düzenlenmiş evde minderin üzerinde elinde Kuran okumakta, kızı evi düzenlemekle meşgul, torunu Belgin, babasının yerde bağdaş kurmuş düşünceli dalmışken, kapı vurulur..

Nine:- Kızım hayırdır inşallah, aç bakalım kapıyı...

Muhtar:- Destur var mı hanım?

Kızı:- Ana muhtar gelmiş destur ister.

Nine:- Al içeri kızım.

((Kızı kapıyı açar...Muhtar elinde bir deste kağıt ve bir kara kaplı defterle gelir.)

Muhtar:- Nasılsınız Ana?

Nine:- Sağol oğul...

Muhtar:- Ana iznin varsa senin şehitler için konuşmaya geldim.

Nine:- Buyur oğul buyur, bir haber var mı? Veli'mden, damattan...

Muhtar:- Yok ana, sadece hangi cephede olduklarını öğrenmek, hükümete bildirmek vazifem var. Kaydı tutulacakmış...

Nine:- Veli'm yiğidim Çanakkale'de İngiliz gavuruyla çarpışırken öldü dediler... Damat da Ruslara esir düştü demişlerdi.

(Muhtar yazıp çizer, sonra)

Muhtar:-Ana müsaadenle ben gideyim...Daha bütün köyü gezmem gerek.

Nine:- Tabii oğul tabii.

(Kızı yolcu ederken kapı ağzında, muhtar döner)

Muhtar:- Bacım, hükümet Cumhuriyet'i seçti. Artık hükümeti halk seçecek. Özgürlüğümüz olacak.

Herkese, Atatürk'e bile ulaşmak kolay artık.

(Son cümleyle Fatmalı dikkat kesilir)

Kızını çağırır: -Hacer kızım, Hacer'im tez bana bastonumu getir.

Kızı:- Ne yapacan ana bastonu, otur oturduğun yerde...

Nine:- Getir kızım getir... Mustafa Kemal'i görmeye gidecem.

Kızı:- Deli mi oldun kız ana. Sen kim Mustafa Kemal kim? Güldürme Allah'ını seversen.

Nine:- Kızım duymadın m? Cumhuriyet ilan edilmiş. Artık biz seçecekmişiz hükümeti , ben de gider

Ata'mızı bulur, Veli'mi ölü ya da diri bulmasını isterim.

İsterse bulmasın, yakasına yapışırım.

Kızı:- Kız ana delleniyon mu? Hiç Mustafa Kemal'le seni görüştürürler mi?

Nine:- Sen getir hele bastonumu. Aha şu trenler Ankara'ya kadar gidiyormuş. Biner giderim, arar bulurum.

Fatmalı'nın kararlı olduğunu gören kızı istemeye istemeye bastonu getirir. Fatmalı, bastonla yavaş yavaş dışarı çıkar.

III. SAHNE

(Tren yanaşır. Trenden inen gaziler, yakınlarını arayan ümitsiz gözler ve Fatmalı vardır. Bir ağaca dayanıp güç alan Fatmalı geçen askerleri süzer. Gururlu mağrur bir genç ona bakar bir an. Nine gözlerini kısarak bakar. O esmer adam gittikçe hem de gülümseyerek Fatmalı'ya yaklaşır. Kalbini tutar.

Nine:- Oğlummm....

Mustafa:- Ana...

Fatmalı oracıkta bayılır. Genç koşarak onu tutar tam düşmeden. Sahne kararır. Kendine geldiğinde başucunda kızı, torunu bir de o adam vardır. Gözlerini yavaşça açar. İnanmaz gözlerle bakar. Genç ona gülümseyerek bakar.

Nine:- Nerelerdeydin oğul...

Mustafa:-Ana , İzmir'de Yunanlıları denize döktük ama kaçan Yunanlılar beni de esir alıp, yunan adasına götürdüler.

Nine:- Mustafa'm (der ve kucaklar. Yine sahne kararır.)

Anlatıcı:- Mustafa artık evin direği olmuştur. Bir büyük aile olurlar yeniden. Bu o gün için büyük ve önemli, Fatmalı'nın büyük bir yükü hafiflemiştir. Varıp Mustafa Kemal'in huzuruna bulun kocamı, bulun damadımı diyebilir artık. Kararını vermiştir, gidecektir Ankara'ya.

IV. SAHNE

Hacer erken kalkmış, kahvaltıyı hazırlıyor. Fatmalı sabah namazını kılıyor. Belgin yer döşeğinde uyuyor. Mustafa yeni uyanmış, dalgın dalgın kapıya bakıyor. Gelin, sinide penir, ekmek, zeytinden oluşan kahvaltıyı getiriyor. Nine söze giriyor. Anası kızını uyandırır o sırada.

Nine:_ Mustafa'm aslan oğlum ben karar verdim. Babanı aramaya Ankara'ya gidicem.

(Buz gibi bir sessizlik çöker orta yere)

Mustafa:- Ana sana mı düşer bana mı babamı aramak?

Kızı:- He abi, sen gelmeden de bu böyleydi. Tutturmuş babamı ölü ya da diri bulacak. Ben söz geçiremiyorum gayrı, needersen et.

Nine:- Oğlum Ankara'ya Mustafa Kemal'i görmeye gidecem Ona diiceem ki:" Ey Mustafa Kemal, oğlumun adı. Huzuruna geldim. Bir anayı geri çevirme. Bul yiğidimi, yiğitlerimi; ölü ya da diri." Önüme durmayın bilirsiniz aklıma kodum mu yaparım.

Mustafa:- Biliriz ana biliriz de, hiç olmazsa ben de yanında olsam. Yol bilmezsin, iz bilmezsin.

Nine:- Sen burada gereksin oğul. Bacın, yeğenin, ata yurdun sana emanet oğul. Sen beni trene bindir yeter.

Mustafa:- Olur mu hiç ana. Ben dururken sen gidecen Ankara'ya.

Nine:- Olur oğul olur. Ben Veli'mi bulmak için gidiyom oralara. Bir de bulursam var ya...

(Bir an duraklar, dalgın düşünür)

Mustafa kabullenip susar)

Nine_ Değmen keyfime. Veli'm aslanım, yiğidim! Nerdesin?

Mustafa:- Ana gel vazgeç bu işten. Ben gideyim Ankara'ya.

Nine:- Yok oğul yok. Köprüden geçerken at değiştirilmez derdi baban. Bir karar verdim. Gidecem.

Belgin:- Nene babamı getirecen mi? Bulcan mı onu...

Nine:- Getirecem kızım inşallah babanı da, dedeni de....

V. SAHNE

(Sahne kararır ve aydınlanır. Fatmalı bir tren kompartımanındadır. Kompartımanda tek kolu olmayan bir asker vardır.)(Fatmalı bir süre etrafı süzer, sonra dayanamayıp askere sorar.)

Nine:- Oğul hangi cephe dedin, geçmiş olsun .

Asker:- Ana gezmediğimiz yer kalmadı. Filistinden başlayıp, Çanakkale'ye kadar. Filistin'de Yemen'de Arabın namusunu korumaya çalışırken, bir de duyduk ki Anadolu işgal edilmiş. Önce kendi yurdumuz. Karış karış savunduk, öldük, öldürdük. Allah'a bin şükür bu günleri de gördük. ..

Nine:- Şükür oğul şükür...(derken Fatmalı'nın gözünden yaş süzülür. Kocasını ve damadını düşünerek pencereden dışarıya bakar, gözündeki yaşı silerken asker fark eder)

Asker:- Ağlıyor musun ana. Ağlama artık gülme zamanı, bak Cumhuriyet de ilan edildi. Hürriyet içinde, kendi yurdumuzda, al bayrağımızın altında yaşayacağız artık. (der ve o da bir an duygulanır, pencereden uzaklara dalar. Bu arada Tren kara dumanlar çıkararak Ankara'ya yaklaşıyordur.)

Nine:- Oğul Ankara'ya gelince haber ver emi, ben bilmem buraları.

Asker:- Bilmen de ne diye gidersen?

Nine:- Ata'mın huzuruna giderim.

Asker:- Niye?

Nine:- Yiğitlerimi bulsun diye, kocamı, damadımı arıyorum. Her ikisi de senin gibi askerdi. Öldü dediler,

bir haber yok gayrı,

Asker:- İşte demişler ya ana daha ne istiyorsun?

Nine:- Mezarını, ölmüşseler... (bir sessizlik olur. Bu arada tren Ankara'ya varmıştır ve ağırlaşarak gara giriyordur.)

Asker:- Geldik ana geldik hazır ol. (Tren durur...) Gel ana indireyim seni...(Ninenin koluna girer...
Kompartımandan çıkarlar, istasyon sahnesi...Herkes trenden iniyordur.)

Nine önce iner, asker arkasından yetişir)

Asker:-Sen şimdi nereye gideceğini de bilmezsin... Meclisi bulamazsın. İyisi mi ben götüreyim seni.
(Beraber yürüyerek sahneden çıkarlar. Sahne kararıp aydınlanır)

Asker:- İşte ana Meclis burası, aha şu içeri girenler de meclisin yeni üyeleri...

Nine:- Ata da burda mıdır?

Asker:- Bilinmez ama soralım kapıdaki askere (der ve kapıda bekleyen askere döner)

Asker:- Hey hemşerim Ata burda mıdır?

Kapıdaki asker:- Ne yapcan Ata'yı?

Asker:- Ben değil aha bu ana sorar...

Kapıdaki asker:- O ne yapacakmış Ata'yı?

Nine:- Konuşcam oğlum konuşcam...

Kapıdaki asker:- Oooo ana senin gibi günde bin kişi geliyor. Hangi birinizle konuşsun Ata?

Nine:- Olsun oğlum ben de konuşcam...

Kapıdaki asker:- Öyle olmaz ana içeri gir, içerden izin alalım. Ata kabul ederse görüşürsün.

Nine:- Olur yiğidim.(der ve içeri girerler bir sırada otururup, beklemeye başlarlar.)

Asker: Hadi ana sana Allah kolaylıklar versin. Ben gideyim artık yoluma , (der ninenin elini öper)

Nine:- Sana da oğlum sana da , sağolasın .(der ve vedalaşırlar.)

(Nine bir süre etrafına bakarak oturur. Asker tekrar gelir yanına)

K. Asker:- Fatmalı Nine!

Nine:- Buyur oğul nooldu ki?

K. Asker:- Bi şey yok ana, Ata seni görmek ister ...

Nine:-(Heycanlı bir şekilde) Olur oğul olur(der bir başka söz söyleyemez , sızlayan ayakları uçurur onu.

Acısını, sancısını birden unutup verir. Koşarcasına Ata'nın huzuruna varır. Sahne değişir... Masasında oturan Atatürk ayağa kalmıştır. Nine askerle birlikte odaya girer.)

K. Asker:- Komutanım, Fatmalı nine.

Atatürk:- Teşekkürler, gidebilirsin asker.(der ve masasının arkasından çıkıp, nineye doğru ilerler, nine şaşkındır. Ata'nın elini öpmeye kalkar...(Ata çeker elini ve der ki)

Atatürk:- Ana sen bizim değil, biz senin elini öpmeliyiz. Ver o mübarek elleri öpeyim.

(Fatmalı uzatır elini. Ata Fatmalı'nın elini öper. Sonra koluna girer, yer gösterip oturtur.

Bakışlırlar uzun uzun, sessizce konuşmadan. Hep gülümser Ata. Fatmalı'yı mutlu eder bu durum- ne için geldiğini unutturacak kadar. Nice sonra Ata konuşmaya başlar.)

Atatürk:- Seni dinliyorum ana emrin nedir?

Nine:- Haşa Ata'm ne emri..Benimkisi bir istek sadece. Yiğitlerim; eşim veli ve damadım Cemil'i ararım ölü mü? Diri mi? Öldüyseler mezarlarını, yaşıyorlarsa bir haberlerini isterim.

Atatürk:- Ana sen kapıdaki memura onlar hakkında bilgiyi ver. Sana en geç üç güne kadar müspet ya da menfi bir bilgi veririm. Şimdi sen, bizim misafirimiz ol. İnşallah iyi bir haberle yolcu ederiz seni.

Nine:- İnşallah oğul.

Atatürk:- Asker, Fatmalı Nine bir süre misafirimiz olacak, yardımcı olun.

K. Asker:- Emredersiniz komutanım.

(Askerin kolunda çıkar nine.Sahne kararır, tekrar odanın kapısı çalınır, görevli asker nineyi Ata'nın huzuruna getirir. Ata gülümseyerek ayakta karşılar nineyi)

Atatürk:- Ana müjde, damadını bulduk. Yalnız esir düşmüş, bu sıralar bir esir değişimi için anlaşmaya varmaya çalışıyoruz. Damadınızın ismi de esirler listesinde geçiyor. Sen gönül rahatlığıyla gidebilirsin.

Nine:- Ya erim Veli?

Atatürk:- (üzgün bir şekilde) Onun ismi Çanakkale şehitlerinin arasında. Mezarı belli. Ne zaman isterseniz, gelip görebilirsiniz.

(Fatmalı sevinemedi)

Atatürk:- Takdir ana takdir.(üzgün bir şekilde. Nine üzgün ayrılır odadan)

(Atatürk yardımcısını çağırır)

Atatürk:- Asker...

(Asker gelir)

K. Asker:- Buyurun komutanım

Atatürk:- Fatmalı anaya trene binene kadar eşlik edin, sağ salim yola çıktığından emin olun.

(Sahne kararır. Dekor değişir.)

SON SAHNE

(Köy evindedirler. Mustafa ile nine içeri girerler.)

Mustafa:- Ana geldin ya, gözlerimiz yolda kaldı.

Nine:- Geldim ya oğul, geldim(üzgündür)

Mustafa:- Ne oldu ana ne yaptın, Ata'yla görüştün mü? Bir haber var mı?

Nine:- Dur bir soluklanayım hele, hepsini anlatacağım

Kızı ve torunu:- Hoş geldin.

Kızı:- Hoş geldin anam nettin ?

Torun:- Babamı buldun mu nine?

(Fatmalı nasıl cevap vereceğini bilemeden)

Nine:- Atatürk beni ayakta karşıladı, elimi öptü, 3 gün misafir ettiler(konuyu dağıtmaya çalışıyordu)

Kızı:- (Sabırsızlıkla) E ana erlerimizden haber yok mu onu söyle....

Nine:- (Durgun bir şekilde) Cemil oğlumun esir listesinde adı geçiyormuş.Bu günlerde bir esir değişimi olacakmış. Ata ümitli.

Mustafa:- Ana! Peki babam.

Nine:- Sesi titreyerek, Babanız şehid olmuş evlatlarım. Mezarı Çanakkale'de belliymiş...

(Hepsi ağlamaklı olur.)

Sahne kararır ve aydınlanır....

Kapı çalınır.

Nine:- Belgin kızım kapıya bakıver, der.

(Torun ve Cemil içeri girerler.)

(Hacer ellerini kurularak, koşar adım odaya girer diğer taraftan. Cemil'i görünce dona kalır(elindeki tepsiyi düşürür))

Torun:- Siz de kimsiniz?

Nine :- Baban o kızım baban...

Kızı:- Cemil!!! (haykırır)Cemil, Cemil'im ...

Cemil:- Hacer'im , der sarılır. Belgin de onlara katılır.

Torun:- Baba! Diye haykırır.

Nine ağır ağır doğrulup sahnenin ortasına doğru yürür. Kalbini tutup, seyirciye doğru

Nine:- Veli'm, der. Ve yere yığılır. Herkes ninenin başına koşar.

Ana ana sesleriyle müzik başlar....

Perde kapanır.